

INCIPIT LIBER SEXTUS.

Noscunt tãta Patres citò robora nõ superari;
 Hortantur focios, & contra robora robur
 Accelerare parant, naves prius esse trahendas
 Constituunt, & perficiunt hæc iussa libenter
 Agmina cuncta: solum tractã tenuere carinã.
 Inde duces Latii viciniũs addere castra
 Festinando iubent, iussis paretur eorum.
 Præfuls hospitium Petri de parte marina,
 Non humilis, non alta nimis domus affuit, unde
 Sæpius inceptum bellum spectare valebat.
 Signoretus eam stridentibus inde Pyrenis
 Ingressus tenuit prompta bonitate Sacerdos,
 Hinc Vicedonne tuos armis, Gratiane, potentes,
 Hinc quicumque manu pedibusve paratior esset,
 Et crebros ictus tecum aspiciebat Obertus.
 Juxta Pontificis tectum tentoria patrum,
 Ut citius veniant ad eum, cum sæpe vocentur.
 Nobilitatis honor non longè densus habebat
 Hospitium; fortes steterunt à fronte catervã
 Pisani populi, qui vitam duxit in armis
 Totam, perpetuos solitus tolerare labores.
 Huic non algor erat, non formidabilis æstus;
 Hunc nõ grãdo ferox, nõ nix, imberq; movebant,
 Hostes, & muros violentius aggredientem.
 Hæc erat ingenis spectanda juvenus & armis,
 Ingluviem ventris nimiamque perosa quietem,
 Noverat & brevibus submittere lumina somnis.
 Ast equitũ robusta manus nõ sparsa per agmen,
 Sed juxta lævam fixit tentoria portam.
 Talis ab æquorea facie porrectus utramque
 Observat portam populus Catalanicus heros.
 Illius in medio murus tutissimus extat,
 Namque vigor Latius dextra lævaque fedebat,
 Hospitiumque ducis retro vallabat, & ante.
 Stat post Pisanos Cardunã rector, & illinc
 Plurima post illum quæ misit Gothica tellus
 Agmina, quæ præcas potius quàm bella gerebant.
 Ante duces reliquos sibi fecit castra Guidelmus,
 Et dextra vicina magis quàm cætera portã,
 Juxta quem pariter sua cepit Balcius heros;
 Atque Herbonensis domini post ista steterunt
 Fulgentes acies, quas juxta Rusilienses:
 Ampuriã rector post omnes castra tenebat,
 Et vallatus erat sola de gente suorum.
 Hi silvas & rura petunt, armenta que multa
 Direptosque greges, & quicquid germinat arvũ,
 Ad focias acies, converso tramite ducunt.
 Lignea tecta trahunt, paleas ubi comperiuntur,
 Arborea que simul vulsas cum stipite frondes
 Gothorum pedites, vel quos Provincia misit
 Mercibus ablatis discurrunt agmine toto,
 Et venale facit quicquid dabat insula vulgo.
 Pisani summis arcant conatibus hostes,
 Hicque colendorum patrum præcepta secuti
 Ædificant geminas superantes omnia turres,
 Mœnia de lignis, vulgo castella vocantur.
 Altum surgit opus, sublimia culmina quarum
 Aërias subeunt summis cum nubibus auras,
 Offenduntque satis ducentes frigora ventos,
 Astutusque magis nil fecit Dædalus arte.
 Viminæ crates ductæ de rure propinquo,
 Multaque terga boum lateralia quæq; tegebant.
 Suppositis igitur postquam residere paratis,
 Impulsi graviter celeri molimine currunt.
 Ut nubes quas fortè Notus violentior auctas,
 Imbribus ad cœlum pluvisio turbine venit,
 Quarum rura pedes cœlos agitare cacumen,
 Sæpius aspiciens, qua currere quippe videntur.
 Astantes igitur multi mirantur euntes,
 Qui similes numquam potuerunt viribus arces

A Subdere, mox gemina subeunt testudine muros;
 Et dum Martis erat creber, variusque tumultus,
 Sæpe Moabitã violenti mœnibus urbis
 Egrediebantur: trahit impetus egredientes,
 Casus, & hos potius, quàm bellicus instruit ordo.
 Utque Robertus eos audaci strenuitate
 Motus vidit, ait, pro se certantibus auctor
 Est Deus, & robur pro se pugnantibus auget.
 Dixerat, & plures solus properavit in hostes,
 Et partitur eos, simul & fugientibus instans
 Inter murales aditum pugnando recludit.
 Corruit hujus equus fovea, proh casus iniquus!
 Protinus è sella fe compulit ire regentem,
 Hic clypeo, jaculoque prius, mucrone deinceps
 Pugnat, & Hectoreo decertans robore consul!
B Sustinet innumeros damnosis iactibus ictus
 In se collatos, nudo quoque fortiter ense
 Dimicat, & solus multorum robora sentit;
 Dumq; pluunt lapides, & tela cadunt super illũ,
 En lævam super cita figitur hasta papillam.
 Non clypeus, non obfiterat lorica ruentem
 Incarnare virum, facilem dimiserat hastam:
 Accelerant raptumq; ferunt de Marte propinqui,
 Jam castella super defossi robora valli,
 Implebant latas gemina testudine fossas,
 Erigit antennam Balearis in arbore cura,
 Castellis etiam quæ cernitur esse duobus
 Altior, in summo cuius bellator habebat
 Excelsum tutumque locum, velamina parvis
 Plurima sublimem septenaque terga tenebant.
C Qualiter excelsã spatiosa per æquora naves,
 Sæpius ire solent piratica bella timentes,
 Loricam tutam retinet, clypeumque rotundum,
 Et protectus erat cristata casside vertex,
 Per triplices funes antennã callidus usus
 Vesantum Mantum vacuas porrexit in auras,
 Inque subiectas turres projicere cautes,
 Et lapidare viros, & mittere tela valebat.
 Ardet in antennam pugnatum fortiter astus,
 Atque duos funes cum falce recidit acuta,
 Tertius antennam retinebat in aëre funis,
 Pertinuit Maurus ne falx si cæderet illum,
 Invitus rueret, vel protraheretur ab unco.
 Ergo velut moles de summis eruta saxis,
 Per funem labens, dedit intra mœnia saltum.
D Grandia labentis senferunt pondera palmã.
 Christicolę gaudent, alacres dant agmina plausus
 Admirata virum per inanes currere ventos.
 Nutabant turres Balæã, murique cadebant,
 Quos fodiebat ovens toto molimine fossor,
 Cui per quemq; diem fulvum numisma dabatur.
 Hos aries duplex de testudinibus actus
 Et de castellis ictu graviore petebant.
 E quibus artifices mittunt super ardua pontes
 Mœnia, cumque volunt, turres invadere possunt.
 Per quadragenos passus & apertus & amplus
 Introitus fuerat, centum fecere cohortes.
 Cardinibus Boso de primis taliter unus
 Inquit, & hæc monuit, monitis & verba notantur:
E Qui fines patrios, qui deserere parentes,
 Uxores, natos, & quicquid dulce videtur
 Sensibus humanis, vos pro pietate fuisistis.
 Si pietatis amor vos cum mercede vocavit
 Cur pietatis honor non contra viscera fortes
 Impietatis habet? Balæã spectate Leonem
 Qui male tractat oves, & Christi dissipat agnos.
 Spectat ab excelsis muris molimina nostra;
 Incassum factas turres quoque credit & arces,
 Et nos, & pariter subsannat cunctipotentem
 Agminis auctorem, qui se se prætulit hujus
 Ut vos informet: vos Ægyptum spoliare.
 En Pharaonis fratres servire catenis
 Cernitis, ultrices fragant hæc impia dextræ
 Tar-